

Datum
2023-05-04
Vår referens
Bodil Olsson
Utvecklingssamordnare
bodil.olsson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Malmöinitiativet - Malmö stad bör skaffa sig en vänort i Ukraina STK-2022-1524

Sammanfattning

Den 14 november 2022 lämnades ett förslag in genom Malmöinitiativet om att Malmö stad bör skaffa sig en vänort i Ukraina. Det skulle enligt initiativtagaren innebära fler kontaktytor och möjliga utbyten under pågående krig och vara ett stöd för de malmöbor som vill engagera för Ukraina. Dessutom anser initiativtagaren att det finns material i staden som skulle kunna skänkas i stället för att slängas som det annars kan finnas risk för.

Stadskontoret påpekar att Malmö stads ambition bör vara att så långt som är möjligt hjälpa och stödja Ukraina utifrån stadens förutsättningar och legala möjligheter. Malmö stad har exempelvis ett ansvar för att ordna bostäder till ukrainare som anvisats hit av Migrationsverket. Stadskontoret föreslår kommunstyrelsen att Malmöinitiativet ska anses vara besvarat med vad som anförts i ärendet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen anser Malmöinitiativet om att Malmö stad bör skaffa sig en vänort i Ukraina besvarat med vad som anförts i ärendet.

Beslutsunderlag

- [Här kommer namnet på de handlingar som ligger till grund för beslutsförslaget hämtas in automatiskt. Du behöver inte skriva något under denna rubrik.]

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-05-08
Kommunstyrelsen 2023-05-17

Beslutet skickas till

Förslagsställaren

Ärendet

Den 14 november 2022 lämnades ett förslag in genom Malmöinitiativ om att Malmö stad bör skaffa sig en vänort i Ukraina. En vänortsrelation kan enligt Malmöinitiativtagaren innebära ett stöd för de malmöbor som vill engagera sig till stöd för Ukrainas kamp för frihet och

självständighet och upplevas mer konkret och nära än att hjälpa ett helt land. Dessutom anser Malmöinitiativtagaren att det finns för mycket material inom bland annat äldreomsorgen som inkontinensmedel i obrutna förpackningar, rullstolar och rullatorer med smärre skavanker som kan skänkas och som annars kan riskera att kastas och därmed gå till spillo. En vänort i Ukraina skulle under pågående krig, enligt initiativtagaren, innebära fler kontaktytor och utbyten, inte bara i den politiska sfären utan framför allt i civilsamhället.

Malmöinitiativet är en plattform på Malmö stads hemsida där personer i alla åldrar som är folkbokförda i Malmö digitalt kan skicka in förslag och synpunkter som gäller Malmö. Ett förslag som publicerats i e-tjänsten och som fått fler än 100 röster tas upp och behandlas av ansvarig nämnd. När nämnden behandlat ärendet publiceras svaret på Malmöinitiativet.

Stadskontorets bedömning

Det finns många malmöbor som är engagerade i Ukraina-frågan, självständigt eller genom initiativ med civilsamhället. Det aktuella Malmöinitiativet är ett uttryck för denna medkänsla för drabbade ukrainare som nu lever under svåra villkor under den ryska invasionen. Malmö stads ambition bör vara att så långt som möjligt hjälpa och stödja Ukraina utifrån stadens förutsättningar och legala möjligheter.

Malmö stad följer noga händelseutvecklingen i omvärlden och arbetar i nära dialog med andra aktörer. Kriget i Ukraina har för första gången aktiverat EU:s massflyktsdirektiv vilket ger personer som flytt från Ukraina rätt att få tillfälligt uppehålls- och arbetstillstånd inom EU. Malmö stad samverkar med Migrationsverket som har huvudansvaret för flyktingmottagande, och Länsstyrelsen som har en samordnande roll inom krisberedskap och civilsamhället som spelar en avgörande roll när många flyktingar kommer på en gång. De personer som fått uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet har rätt att få hjälp med kost och logi, rätt att arbeta, rätt att söka grundläggande vård, rätt till skolgång för barn och visst ekonomiskt bistånd i Sverige. Sedan 1 juli 2022 ansvarar Sveriges kommuner för att ordna boende åt de skyddsbehövande vilka anvisas av Migrationsverket. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har sedan krigets utbrott ordnat möblerat boende till cirka 650 ukrainare.

Gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen har inrättat en kontaktgrupp som arbetar med att ta emot elever från Ukraina som erbjuds språkintröskning för gymnasiet, vilket omfattar ungdomar som har rätt till gymnasieutbildning enligt skollagen.

Malmö stad är genom arbetsmarknads- och socialförvaltningen projektpartner i EU-projektet Care for Ukraina som drivs av Stiftelsen Botildenberg. I projektet verkar man genom språk- och arbetsträning samt matchning med företag för att personer som flytt från Ukraina ska få arbete.

Kommunstyrelsen har beslutat om ekonomiskt bidrag till Ukrainska skolan i Malmö på totalt 388 400 kronor för 2022 och 2023. Ukrainska skolan är en föräldraled ideell förening, som inledningsvis fokuserade på modersmålsundervisning men kommit att bli en mötesplats för föräldrarna och ett stöd för nyanlända ukrainare.

Malmö stad deltar vidare i ett antal internationella nätverk och samarbeten, bland andra Eurocities, ICLEI-Local Governments for Sustainability samt UBC, Union of Baltic Cities. Efter invasionen av Ukraina har UBC uteslutit medlemsstäderna i Ryssland och Vitryssland. Flera olika aktiviteter sker direkt mellan städer i UBC och ukrainska städer, bland annat har medlemsstäder i UBC upprättat hjälpcenter för ukrainska medborgare som flytt kriget där de kan

få hjälp med bostad, mat och sjukvård. UBC har även en nationell koordinator för Ukraina. Information om vad de olika medlemsstäderna gör läggs ut på UBC:s hemsida för spridning. Eurocities har skrivit en rad artiklar och anordnat debatter för att sätta fokus på kriget i Ukraina och vad man från EU:s håll kan göra för att hjälpa befolkningen. Även här lyfts goda exempel från medlemsstäder som kraftsamlar och hjälper de som flytt med bostad, arbete och skola vilket Eurocities lägger upp på sin hemsida för spridning. Genom att delta i de internationella nätverken kan Malmö stad bevaka Ukraina-frågan och bistå på bästa sätt när tillfälle ges.

Malmö stad har ett antal vänorter men är restriktiv när det gäller att etablera nya då dagens vänortssamarbete mer har riktat sig mot att etablera partnerskap kring konkreta samarbetsprojekt vilket är svårare under pågående krig. Malmö stad sade upp sitt vänortsavtal med Kaliningrad i samband med den ryska invasionen av Ukraina.

Stadskontoret bedömer att stöd till återuppbyggande i ukrainska städer och Ukraina bäst kan ske effektivt om det kanaliseras och samordnas med andra internationella satsningar och samarbeten än genom ett eget samarbete med en enskild kommun. Här kan exempelvis Sveriges biståndsmyndighet Sidas verksamhet nämnas som fokuserar på att bygga upp infrastruktur och ge humanitärt stöd genom samarbetsorganisationer på plats. Sida hänvisar intresserade till Giva Sverige, en branschorganisation för godkända givarorganisationer, som listar organisationer som ger krisstöd på plats i Ukraina. För privatpersoner som vill engagera sig för Ukraina genom civilsamhället så finns mer information på Malmö stads hemsida.

Malmö stad har begränsade möjligheter att samordna civilinsatser och transporter till andra länder. Därutöver har Malmö stad inte resurser att i enskilda ärenden koordinera eller samordna frivilliga, utan hänvisar till civilsamhällesaktörer som uppdaterar de behov som finns av volontärt engagemang i sina egna kanaler. Stadskontoret anser därmed att det aktuella Malmöinitiativet om att Malmö stad bör skaffa sig vänort i Ukraina besvarat med vad som anförts i ärendet.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör